

ЕНЕРГИЯ ОТ ПОКРИВА

ДНЕВНИК

НА ИЗГРАЖДАНЕ И ИНСТАЛИРАНЕ НА МАЛКА ФОТОВОЛТАИЧНА
ЦЕНТРАЛА (ФЕЦ) С МОЩНОСТ 1 КВТ, МОНТИРАНА НА БАЛКОН В
ЖИЛИЩЕН БЛОК

Февруари 2016

Описанието е изготвено от Обществен център за околна среда и устойчиво развитие (ОЦОСУР) по задание на Коалиция за климата - България и е базирано на реално осъществен проект

GREENPEACE

Автор *Илиян Илиев, ОЦОСУР*

Редактор *Теодора Стоянова, „Грийнпийс“-България*

Дизайн *Ана Балева*

През 2010 г. монтирах първата фотоволтаична инсталация на покрива на еднофамилната ни къща в гр. Каспичан. Идеята беше част от проект, чрез който да изследвам процедурата по изграждане на „малка фотоволтаична централа“ и свързването ѝ към електропреносната мрежа. Наученото щях да опиша в наръчник, чрез който да стимулирам гражданите да инвестират във фотоволтаични системи за производство на електричество за бита. Тогава процедурата ми отне три години. Водих дневник и описах всичко. След това правих презентации пред различни институции. Стигнах дори до Брюксел.

След това законодателството се промени. Експертите казаха, че е за добро. В световен план цените на фотоволтаичните панели паднаха три пъти. Отново в гр. Каспичан имам малък апартамент с южно изложение. От години си мечтаех да заменя стъклата в парпетите на балкона с фотоволтаични панели. Така реших отново да инсталирам фотоволтаична инсталация със същата мощност (1kW), както на семейната къща, и по този начин да проверя при равни условия като инвестиция какво се е променило в законодателството. Дневник водих и при това начинание. По-надолу ще прочетете записките по него. Резултатите, които се получиха, са видимо към по-добро. Но ни чака още много работа, преди хората да започнат масово да добиват енергия от покрива си.

1. Предварителна подготовка

Преди стартиране на административния процес е необходимо да изберете фирма, която да гостави и монтира фотоволтаичната централа (ФЕЦ). На този етап се договарят техническите параметри и цените на ФЕЦ. Важно е да знаете дали фирмата има капацитет да изпълни различните условия в хода на процеса, или ще се налага да търсите допълнително услугите на други фирми или консултанти.

2.

Процес на изграждане и присъединяване

Етап 1 05/12/2012 г.

Процесът започва с подаване на „Искане за проучване на условията за присъединяване на Фотоволтаична електрическа централа към електроразпределителната мрежа“ (Вх.№1201021719)¹. Искането се прави към Електроразпределителното дружество (ЕРП), управляващо мрежите на ниско напрежение в района, в който е разположен имотът. В конкретния случай това дружество е „Енерго-про“. Заплаща се такса от **66,84 лв.** Също така се подава и набор от документи:

¹Всички посочени входящи номера на документи са част от описания процес. Те могат при необходимост да бъдат добавени, за да ускорят степента на достоверност на едно или друго твърдение.

- » Копие от актуална скица на имота;
- » Копие от документ, удостоверяващ вещното право върху имота;
- » Копие от Визата за проектиране от Главния архитект на общината, в която се изгражда ФЕЦ;
- » Копие от техническата спецификация на инверторите;
- » Копие от техническата спецификация на фотоволтаичните генератори (панели);
- » Идеен проект на фотоволтаичната електрическа централа, включващ:
  - » Схема разпределение на фотоволтаичните панели в имота;
  - » Общ брой и модел на инверторите;
  - » Общ брой и модел на фотоволтаичните панели;
  - » GPS координати на централата в система UTM WGS 84;
  - » Нотариално заверено пълномощно на лице, представляващо заявителя (при условие, че заявлението се подава от упълномощено от заявителя лице)

21/12/2012 г.

„Енерго-про“ изпраща „Становище относно условията за присъединяване на обект на производител на електрическа

енергия“ (Вх. №1195115). Според т. 5 от част VII „*Допълнителни изисквания и информация*“, трябва да съгласувам конструктивно становище и ел. становище с „Енерго-про“ преди да ги внесе в общината при Главния архитект.

07/02/2013 г.

Получих от фирмата-изпълнител („ЗК“) становище на инженер-конструктор и електроинженер в по три екземпляра, всяко едно от тях в папки.

14/02/2013 г.

Подадох молба в „Енерго-про“ за съгласуване на конструктивното становище и ел. становището (Вх.№1301003385). Заплаща се такса от **50 лв.**

25/02/2013 г.

Получих съгласуване на конструктивното становище и ел. становището от „Енерго-про“.

05/03/2013 г.

Подадох проекта до архитекта в Община Каспичан, за да ми издаде разрешение за строеж. Архитектът го изпраща за съгласуване в (окръжна) Дирекцията за строителен контрол, която също трябва да даде разрешение. Процесът отнема **14 дни.**

Внимание! Това е първата законова възможност за излишно удължаване на процеса. Главният архитект не е длъжен да прави такова съгласуване.

05/03/2013 г.

Подадох към „Енерго-про“ „Искане за сключване на договор за присъединяване на обект на производител към електроразпределителната мрежа“ (Вх. №1720672/5.03.13 г.)

29/04/2013 г.

Погнисах „Договор за присъединяване на обект на производител към електроразпределителната мрежа“ (№ П-Ш13-51-22.04.2013).

01/06/2013 г.

„ЗК“ монтираха централата.

28/06/2013 г.

Подадох документите за провеждане на 72-часовите проби. При строежи с производствено и друго специфично предназначение, в които има монтирани машини, съоръжения, инсталации и др., е необходимо извършване на изпитвания, които в нашия случай се наричат „72-часови проби при експлоатационни условия“. Това означава, че системите се поставят под напрежение в продължение на **72 часа**, в които Комисия удостоверява изправното функциониране на уредите (в цялата система).

За провеждането на 72-часовите проби е необходимо да се подаде заявка, която съдържа следните документи:

- » Заповед за провеждане на 72-часови проби;
- » График за провеждане на 72-часови проби;
- » Копие на техническия/работния проект;
- » Екзекутивни чертежи;
- » Акт образец 15;
- » Копие от договор за изкупуване на електрическа енергия (за производители на електрическа енергия);
- » Протоколи от изпитания и замервания на ел. съоръжения;
- » Декларация за съответствие с изискванията за безопасност, съгласно чл. 23, ал. 1, т. 3 от Наредба №6/24.02.2014 г.

Етап 2 06/11/2013 г.

Подадох искане за сключване на договор за изкупуване на енергия. С този акт процедурата ме прехвърля към „Енерго-про Продажби“. Тук трябваше да направя копие на цялата

документация до момента, макар че може да бъде изисквана вътрешно от „Енерго-про Мрежи“. Става ясно, че едната институция или не познава документите на другата институция, или има различни очаквания.

Процедурата не прави разлика между „Физически лица“ и „Фирми“, което прави ситуацията парадоксална. Аз като физическо лице трябва да си заповядам сам на себе си да направя нещо и то оформено документално. Това се получава, защото в пакета от документи, които се изискват на този етап, има такива типични за фирми с йерархична структура.

27/11/2013 г.

Получих писмо с изходяща дата (27.11.2013 г.) от „Енерго-про Мрежи“, с което ме информират, че са отправили запитване до Държавната комисия по енергийно и водно регулиране (сега само Комисия по енергийно и водно регулиране (КЕВР) да определи изкупната цена за електроенергията, която ще произвеждам.

Внимание! Това е втората законова възможност за удължаване на процеса. Енергоразпределителното дружество не е длъжно да прави таква съгласуване. Процедурата отне около един месец.

17/01/2014 г.

Подписах едностранно договора за изкупуване на енергия. КЕВР е дала преференциална цена от **353,97 лв./МВтч**

27/01/2014 г.

Подадох „Заявление – Искане за поставяне под напрежение“. Искането е съпроводено с преснимането отново на цялата документация (90% от нея). Подавам я вече за трети път. Искането беше съпроводено с документ „Заявление за снабдяване и разпределение на електрическата енергия“.

Обобщение

В случаите, когато се монтира ФЕЦ на вече съществуващ обект (еднофамилна къща), цялата процедура по изграждане и свързване може да бъде сведена до **30 дни**. Достъпно е:

- (1)** да се изчистят паразитните процедури;
- (2)** всички съгласувателни процедури да бъдат обединени в една. Тя да бъде извадена от Етапа на присъединяване и да се прехвърли в Етапа на подготовка.

Тоест, когато едно домакинство реши да си инсталира фотоволтаична инсталация, то трябва да представи искане за това в енергоразпределителното дружество.

Насреща му се връща документ-списък с условията, на които трябва да отговаря неговото намерение за инсталиране на ФЕЦ. Когато лицето изпълни изискванията и внесе пакета с готови документи, стартира процедурата по присъединяване. **Четиринадесет (14) дни** администрацията да съгласува документите. **Десет (10) дни** фирмата да изгради съоръжението. **Един (1) ден** за монтиране на измервателното устройство (електромер). **Седмдесет и два часа (72 часа)** за направата на проби.

А сега тази процедура отне 14 месеца.

3. Процес на обслужванею

3.1 Отчитане на продадената енергия

Всеки месец Собственикът на ФЕЦ (в случая, аз) и „Енерго-про“ засичат количеството продадена енергия. Това става с измервателно устройство (три-тарифен електромер). Устройствата трябва да са от типа „УМНИ“ (smart meter) и да изпращат дистанционно данните. Това обаче на практика правят служители на компанията. Собственикът на ФЕЦ

е длъжен да посети централата на компанията, където на място да подпише „*Протокол за отчет на произведената и отгадена в електроразпределителната мрежа активна електрическа енергия*“. На база на протокола, Собственикът на ФЕЦ издава и „*Протокол за продажба на електрическа енергия*“ (протоколът носи всички атрибути на фактура). На базата на него компанията прави плащане към производителя.

3.2 Достъп на производител на електрическа енергия до електроразпределителната мрежа.

Това е допълнителна такса, въведена от КЕВР с решение Ц-33/14.09.2012 г. Производителят заплаща ежемесечно на собственика на разпределителната мрежа такса достъп до електроразпределителната мрежа в размер на **152,10 лв./МВтч**. Цената е определена от КЕВР и може да бъде променена от него, без да е необходимо преподписване на договорите между Производителя и Собственика на мрежата. Проблемът е, че таксата беше въведена под претекст, че за да се свържат новите централи на ВЕИ, е необходимо да се изграждат допълнително мрежови мощности. Това при малките семейни ФЕЦ не би трябвало да се прилага, защото те използват вече съществуваща (изградена) мрежа, която те ползват като потребители на ел. енергия. Тоест, собствениците на малките семейни ФЕЦ, за разлика от конвенционалните домакинства, ползващи достъпа до мрежата на ниско напрежение, заплащат два пъти услугата (кабел, свързващ домакинството с разпределителната мрежа). Сумите, които се плащат от са **незначителни**², и са по-малки от банковите такси за трансфер. Това принуждава собственикът на ФЕЦ да заплаща сумата на каса, което му отнема **12 дни** в годината (това са допълнителни 12 дни, различни от тези, в които човек отива да си плати месечната консумация на ел. енергия).

3.3 Участие в „Специална балансираща група“ (СпБГ)

„*Специална балансираща група*“ (СпБГ) като понятие се появи след приемане на поредните законодателни промени. Тези промени са свързани с идеята за по-добър баланс между

производство и консумация. Търговските дружества, осъществяващи лицензионна дейност „Обществено снабдяване с електрическа енергия“ (т.е. електроразпределителните дружества), получават от КЕВР допълнителна лицензия, която допълва вече съществуващата с правата и задълженията, свързани с дейността „*Координатор на специална балансираща група*“. Лицензираните координатори на СпБГ, на основание чл.11, т.9 и във връзка с чл. 19 от Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ), обнародвани в Държавен вестник, бр. 66. от 26.07.2013 г., сключват договори с производителите на енергия от възобновяеми енергийни източници, чиято енергия електроразпределителното дружество („*Енерго-про Продажби*“), в качеството си на краен снабдител, изкупува. Тук трябва да отбележим, че производителите на енергия от ВЕИ имат свободата да избират към кой координатор на комбиниран балансираща група да се присъединят. За малките фамилни ФЕЦ това е формално, те просто са принудени да влязат в групата, координирана от електроразпределителното дружество, към което те са свързани като краен снабдител. Не че е невъзможно да се свържат към друг координатор, но това не все още не е изследвано практически. Освен това, едно такова действие не изглежда много смислено, защото със сигурност ще увеличи работата и документацията на собственика на ФЕЦ.

²Таксата е в лв./МВтч, но малките семейни ФЕЦ обикновено работят в порядъка на кВтч, което прави и таксата за тях 0,1521 лв./кВтч

Според законодателството, СпБГ има следните характеристики:

1. „**Балансиране**“ на търговски участник е компенсирането на разликата между количествата потребена /произведена енергия от обектите на търговския участник и количествата по графици за потребление/ производство, съгласно сключените от него договори.
2. „**Балансираща енергия**“ е активната електрическа енергия, която операторът на електропреносната мрежа активира за компенсиране на разликата между регистрираните при него договорени и фактически ре-

ализираните графици за доставка, както и колебанията на товарите с недоговорен график за доставка.

3. **„Балансираща група“** е група от търговски участници, които са прехвърлили отговорността за балансиране на един координатор и към които се прилагат общите условия за балансиране съгласно ПТЕЕ.
4. **„Специална балансираща група“** (СпБГ) може да е **(1) група**, в която участват производителите на енергия от възобновяеми енергийни източници, чиято енергия „Енерго-про Продажби“, в качеството си на краен снабдител, изкупува, и които не са избрали да прехвърлят отговорността за балансиране на координатор на комбинирана балансираща група, или **(2) група**, в която участват производителите на енергия от високоефективно комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия, чиято енергия **„Енерго-про Продажби“**, в качеството си на краен снабдител, изкупува, и които не са избрали да прехвърлят отговорността за балансиране на координатор на комбинирана балансираща група.
5. Участието в СпБГ става с сключване на **„Договор за участие в специална балансираща група“ с координатор „Енерго-про Продажби“**.
6. **„Небаланс СпБГ“** е разликата в количествата по регистриран от независимия преносен оператор прогнозен график за производство на енергия и валидираните измерени количества произведена енергия от всички членове на СпБГ.
7. **„Нетна договорена позиция на координатор на СпБГ“** (в МВтч) представлява сума от всички договорени доставки, съгласно регистрирани графици за производство за период на сетълмент 1 час.
8. **„Нетна измерена позиция на координатор на специална балансираща група“** (в МВтч) представлява сумата от всички измерени утвърдени стойности за произведена енергия от всички обекти на Участника в специалната балансиращата група за период на сетълмент 1 час.

9. **„Обект“** е всяка отделена по отношение на измерването на електрическата енергия електрическа инсталация на даден търговски участник.
10. **„Отчетен период“** е календарен месец, включващ периода от 00:00 часа на първия календарен ден на месеца до 24:00 часа на последния календарен ден на месеца.
11. **„Период на сетълмент“** е равен на 1 (един) час.

Това практически означава, че веднъж в годината Собственикът на ФЕЦ (Производителят) трябва да подаде прогнозна информация (в специален табличен вид) по електронна поща и на хартиено копие, които да входи в деловодството на координатора на СпБГ.

В прогнозната информация той дава прогнозни резултати за това какво количество енергия в МВтч се очаква да отдаде (респективно да продаде) към мрежата. Всеки месец Координаторът сравнява прогнозираното количество спрямо действително отдаденото към мрежата. Разликата между прогнозирано и произведено се заплаща на Координатора от Производителя. Един вид като санкциониране за това, че Производителят е подал грешна прогноза, без значение дали е отдал над или под прогнозираното количество. Сумите обикновено за една малка централа са от няколко стотинки до няколко лева. За тези суми Координаторът издава фактура на собственика на ФЕЦ. Обикновено Координаторът си прихваща месечно сумата от сумата, която той трябва да плати на собственика на ФЕЦ за доставената енергия. В противен случай пак се попада в схемата, когато се плаща по банков път таксата за банков превод да е по-голяма от самия превод. Другият вариант е да се плаща на гише в брой.

Тук е важно да се отбележи, че Собственикът на ФЕЦ, която е инсталирана за покриване на собствени нужди и отдаване на излишъка към мрежата, трудно може да направи каква-

то и да е точна прогноза, освен ако не е въведен казармен порядък и точно е описано в кои часове по колко време се ползват електрическите уреди в домакинството. В този смисъл, **той е обречен да плаща доживотно глоби.** Като време процедурата би отнела **между 1 и 12 дни в годината** на Собственика на ФЕЦ – зависи от условията на плащане на глобите. Като средства е трудно да се прогнозира, защото все още няма широка база за сравнение, но в конкретния случай сумите са около **20-30 лева** на година.

3.4 Издаване/прехвърляне на Гаранция за произход на енергия от възобновяеми източници³

Гаранциите са необходими като доказателство пред Електроразпределителното дружество, което изкупува произведената от ФЕЦ електроенергия. Ако такава гаранция не бъде предоставена според договора за изкупуване на енергия, Собственикът на ФЕЦ трябва да върне получените средства като преференциална цена за производител на енергия от ВЕИ.

Етап 1

Заявление за издаване на енергия от възобновяеми източници се подават всеки път, когато централата произведе МВтч. Това означава, че при големите централи могат да се подават няколко заявления в рамките на един календарен месец. За малките централи това може да е един път на една, две или повече години, защото лицензия не се издава на период, както беше преди промените в наредбата, а за минимално количество енергия (1 МВтч), за което може да бъдат издадени Гаранции за произход.

Документите се подават в Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) в един екземпляр на хартиен носител, а тези по т. 1 и 2 по-долу и на електронен носител. Подаването може да стане лично, по куриер или с писмо на адреса на АУЕР⁴.

³Съгласно Наредба за изменение и допълнение на Наредба № РД-16-1117/ 14.10.2011 г. (обн., ДВ, бр. 54 от 17.07.2012 г.)

⁴Адресът на АУЕР е: София 1000, ул. „Екзарх Йосиф“ № 37

Всички документи, за които не се изисква изрично да се представят в оригинал, следва да бъдат приложени като заверени копия – подписани, подпечатани и със заверка „Вярно с оригинала“.

Има първоначално подаване на документи. Процедурата изисква подаването на следните документи:

- 1.** Заявление за издаване/издаване и прехвърляне/прехвърляне на гаранции за произход на енергия от възобновяеми източници (ВИ) – оригинал (по образец);
- 2.** Справка по чл. 4, ал. 7 от Наредба за изменение и допълнение на Наредба № РД-16-1117/14.10.2011 г. (обн., ДВ, бр. 54 от 17.07.2012 г.) – оригинал (по образец);
- 3.** Фактури, издадени при продажбата на съответното количество енергия – заверено копие;
- 4.** Документ за платена такса в размер на 20 лв. – оригинал или заверено копие;
- 5.** Данни за местонахождението на уредите за търговско измерване и на регистриращите контролни уреди – еднолинейна схема – заверено копие;
- 6.** Протокол от търговско измерване на произведено количество енергия от ВИ – заверено копие;
- 7.** Разрешение за ползване на енергийния обект – заверено копие.

Забележка! Преди посочената промяна в наредбата, данните се подаваха в КЕВР. Като време процедурата отнема на собственика на ФЕЦ три (3) дни и струва 20 лв.

Етап 2

Процедурата предвижда всяка издадена лицензия да бъде получена лично от притежателя на ФЕЦ в АУЕР. За всеки това би коствало различно. Например, в конкретния случай цен-

тралата е в гр. Каспичан, което означава, че получаването на лицензия би отнело около **един (1) ден** и около шестдесет лева (**60 лв.**) на Собственика на централата (времето и средствата необходими за пътуване до София и обратно).

3.5 Предоставяне на информация за Националната информационна система (НИС)

Предоставянето на информация за Националната информационна система за потенциала, производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници в Република България, наричана по-нататък „НИС“, е уредено от Наредба № РД-16-558 чл.5, ал.1. Справките за производството на електрическа енергия от ВИ се правят на всеки три и шест месеца. Информацията и данните се предоставят на АУЕР. Тримесечната информация се подава до 25-то число на следващия месец, а годишната информация - до 31 януари на следващата календарна година. Информацията се подава от задължените лица по чл. 7 на Наредбата на хартиен и магнитен/оптичен носител или по електронен път при условията и по реда на Закона за електронния документ и електронния подпис. Разходите за тази процедура са около **10 лв./година** за година при класическия метод (без използване на електронен подпис). Като време процедурата отнема на собственика на ФЕЦ **един (1) ден**. Общо за годината това упражнение отнема **четири (4) дни**.

3.6 Фонд „Сигурност на електроенергийната система“

След направени промени в Закона за енергетиката (ЗЕ), обнародвани в ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г., производителите на ВЕИ се задължават да предоставят информация по чл. 36е, ал. 1 и ал. 2 от ЗЕ (за количествата продадена енергия). Информацията се предоставя в законоустановен срок (ежемесечно) на електронна поща на адрес: **fond_ses@me.government.bg**. В изпълнение на разпоредбите на Закона за енергетиката, Министерството на енергетиката откри временна банкова сметка за чужди средства, по която да се събират вноски по Фонд

„Сигурност на електроенергийната система“. Откритата банкова сметка в левове е на името на Министерството на енергетиката. Дължима вноска от 5% от стойността на продадената електрическа енергия без ДДС. Така при обща стойност на продадената електрическа енергия от порядъка на **10 лв. (без ДДС)** за даден месец, се получава дължима вноска от 0,50 лв. Таксата за банков превод на тази сума би била различна за различните банки, но от порядъка **1 лв.** Като време процедурата отнема на собственика на ФЕЦ **един (1) ден**, общо за годината – **12 дни**.

3.7 Данъци

Всяка година Собственикът на ФЕЦ декларира получените приходи чрез годишната си данъчна декларация по чл. 50 от Закона за данъците върху доходите на физически лица (ЗДДФЛ). Тук се прилага Приложение №6 – „*Доходи от други източници по чл.35 от ЗДДФЛ*“. Данъкът е в размер на **15% от приходите**. Процедурата предвижда данъчна отстъпка, ако декларацията бъде подадена в определен срок. Като време процедурата отнема минимум **три (3) дни**. В повече случаи хората, които ще стават собственици на ФЕЦ и не са декларирали доходи до сега, ще се наложи да използват услугите на счетоводител – около **20 лв. макс.** Също така, Собственикът на ФЕЦ трябва да си вземе ПИК номер, с който да се регистрира в НАП. Процедурата отнема около **един (1) ден**.

Вместо заключение

Казват, че енергетиката е сложно нещо. Натрупаният опит ме кара да мисля, че е сложно само, когато става дума да бъде разрешено на домакинствата да произвеждат енергия за собствени нужди.

Не е така сложно, когато става въпрос за консумирането ѝ. Никак даже. Например, защо монтирането на климатик с мощност 1 кВт ще отнема на едно домакинство около ден, а монтирането на ФЕЦ със същата мощност – една година. Обслужването на климатика ще изисква около **12 дни** в годината и средства, еквивалентни на консумираната от него енергия. В същото време използването на малка ФЕЦ отнема около **23 дни** и редица допълнителни финанси, които могат да надхвърлят многократно регистрирания приход. Инсталирането на една малка ФЕЦ, която произвежда електроенергия, покриваща нуждите на едно домакинство, не трябва да бъде толкова сложно за регистрация и експлоатация. За съжаление обаче, това се явява основната пречка за всяко домакинство, притежаващо собствен имот и банков депозит над **5000 лв.**, да инвестира в инсталация на малка ФЕЦ.

Въпреки описаните трудности, все пак си инвестицията си заслужава, защото:

- » Инвестицията се възстановява и периодът за възвръщането ѝ намалява;
- » Средствата, инвестирани във ФЕЦ, носят по-добра доходност, отколкото да се внесат в банка;
- » Самото инсталиране на фотоволтаици води до подобрения на ел. системата за домакинствата (напр. намалява шансовете за токов удар).

Ако описаните по-горе процедури се оптимизират и институционалният тормоз се сведе до минимум, тогава и самите предимства на ФЕЦ ще станат още по-видими. Колкото повече хора видят и осъзнаят това, толкова по-бързо могат да настъпят промени, които да направят възобновяемата енергия още по-достъпна и повсеместна.

Този материал е част от проект *„Повишаване ефективността на Коалиция за климата - България (ККБ), чрез увеличаване на капацитета и създаване на нови партньорства с бизнеса. Влияние и въздействие на местните и национални политики“* финансиран в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г. www.ngogrants.bg

Документът е създаден с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от WWF България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България.

Коалиция за климата - България, обединява над 30 юридически лица от неправителствения сектор, браншови организации, медици, както и повече от 20 експерти основно от научните и университетските среди: www.climatebg.org/about/members/

Целите на коалицията са:

- » Информирание и ангажиране на обществото, вземащите решения и бизнеса чрез изграждане на капацитет за климатичните промени;
- » Въвличане на заинтересованите страни и поемане на дългосрочни цели за справяне с изменението на климата;
- » Създаване на законодателна и подзаконова нормативна рамка в България на всички нива.

Коалицията провежда застъпнически и информационни кампании в България по проблемите с изменението на климата и взема участие в международни прояви, кампании и инициативи. Представители на ККБ и нейните организа-

ции-членове участват в редица форуми като ежегодните срещи за обсъждане на напредъка по въпросите на изменението на климата, организирани към Рамковата конвенция за климата на **ООН (UNFCCC)**

На институционално равнище Коалицията работи за изготвяне на предложения и становища по планове, стратегии и закони, свързани пряко или косвено с изменението на климата. Нейни представители участват в междуведомствени работни групи и граждански съвети, работещи на национално и международно ниво.

Сред членовете на Коалицията има капацитет и експертиза за работа с бизнеса за създаване на планове на действие с конкретни ангажименти и цели за намаляване на възлеродния отпечатък на компаниите.

Обществен център за околна среда и устойчиво развитие (ОЦОСУР)

Обществен център за околна среда и устойчиво развитие (**ОЦОСУР**) е гражданска организация, създадена на 15 декември 1995г. от студенти - еколози от Технически университет – Варна. Мисията ни е подпомагане процесите на устойчиво развитие в системата „човек – общество – околна среда“, чрез превръщане опазването на околната среда в личен интерес на всеки. Проблемите, които ангажират усилията ни са: рециклиране и повторно използване на отпадъците, глобалното затопляне и климатични промени, екологичен транспорт, озеленяване на градското пространство, екологично образование. <http://ecovarna.info/>

WWF – България

Основана през 1961 г., международната природозащитна организация **WWF [Ве-Ве-Еф]** развива дейности в над 100 държави с помощта на 6000 служители и над 5 милиона доброволци. **WWF** работи за подобряване на състоянието на околната среда, за да може хората да живеят в хармония с природата. В България WWF се занимава със защитените територии и местообитанията от европейско значение в мрежата Натура 2000, горите и сладководните екосистеми, устойчивото развитие на селските райони, промените в климата. Всички съобщения до медиите на български език може да прочетете на www.wwf.bg/news_facts/

GREENPEACE

„Грийнпийс“ е независима световна кампанийна организация, която работи за промяна на нагласите и поведението на хората, за да защити и опази околната среда и насърчи мира.

„Грийнпийс“ присъства в над 40 държави в Европа, Северна и Южна Америка, Азия, Африка и Тихоокеанския басейн. Има представителство и в България от 2011 www.greenpeace.bg

---

Българска соларна асоциация (БСА)

Българска соларна асоциация (БСА) е сдружение с нестопанска цел, което обединява заинтересовани компании и физически лица в областта на възобновяемата енергия. Асоциацията изпълнява своята мисия и цели като координира и обединява усилията на членовете си за постигане на благоприятни законодателни условия за развитие на инвестиционната среда; организира срещи, дискусии, семинари, конференции с национално и международно участие с цел обмяна на опит, идеи, познание и друга информация в сферата на развитието и управлението на инвестиционни проекти в областта на възобновяемите енергийни източници, в частност малки и средни фотоволтаични централи.

www.bsa.bg

GREENPEACE

„Грийнпийс“ е независима световна кампанийна организация, която работи за промяна на нагласите и поведението на хората, за да защити и опази околната среда и насърчи мира.

„Грийнпийс“ присъства в над 40 държави в Европа, Северна и Южна Америка, Азия, Африка и Тихоокеанския басейн. Има представителство и в България от 2011 www.greenpeace.bg

---

Българска соларна асоциация (БСА)

Българска соларна асоциация (БСА) е сдружение с нестопанска цел, което обединява заинтересовани компании и физически лица в областта на възобновяемата енергия. Асоциацията изпълнява своята мисия и цели като координира и обединява усилията на членовете си за постигане на благоприятни законодателни условия за развитие на инвестиционната среда; организира срещи, дискусии, семинари, конференции с национално и международно участие с цел обмяна на опит, идеи, познание и друга информация в сферата на развитието и управлението на инвестиционни проекти в областта на възобновяемите енергийни източници, в частност малки и средни фотоволтаични централи.

www.bsa.bg